

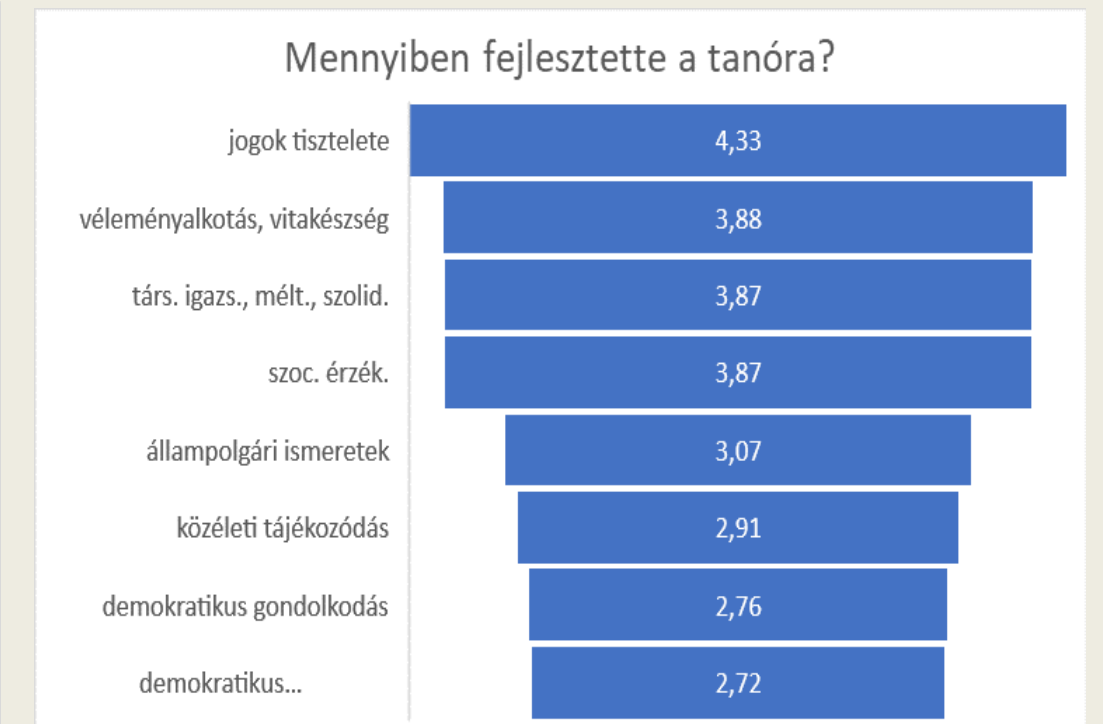
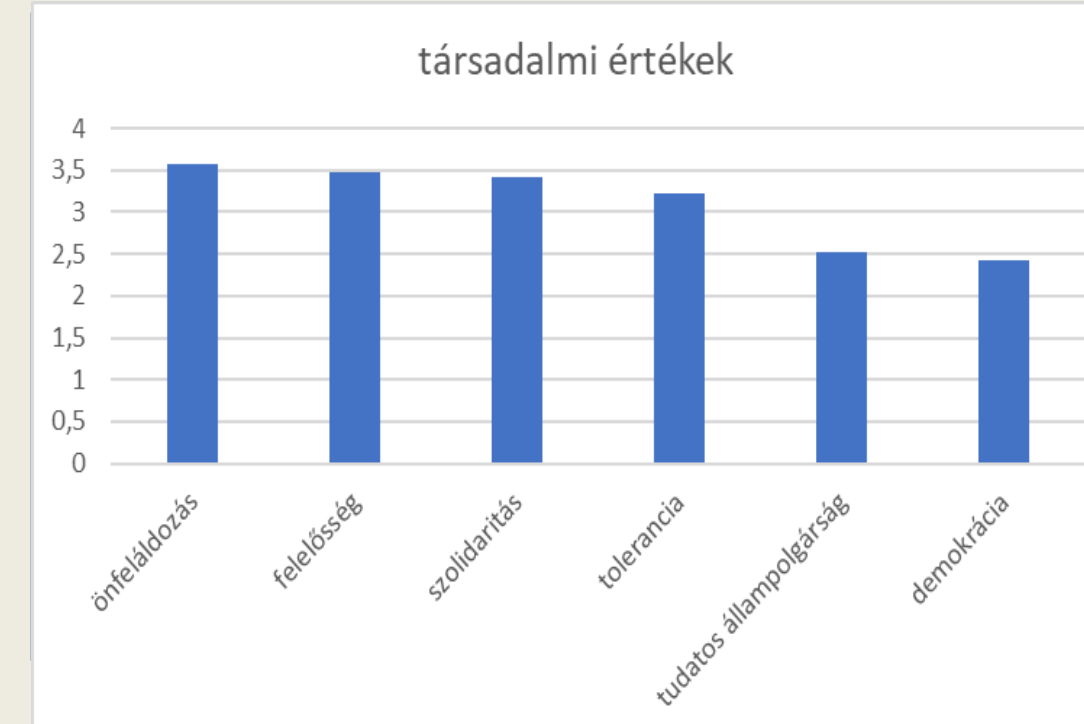
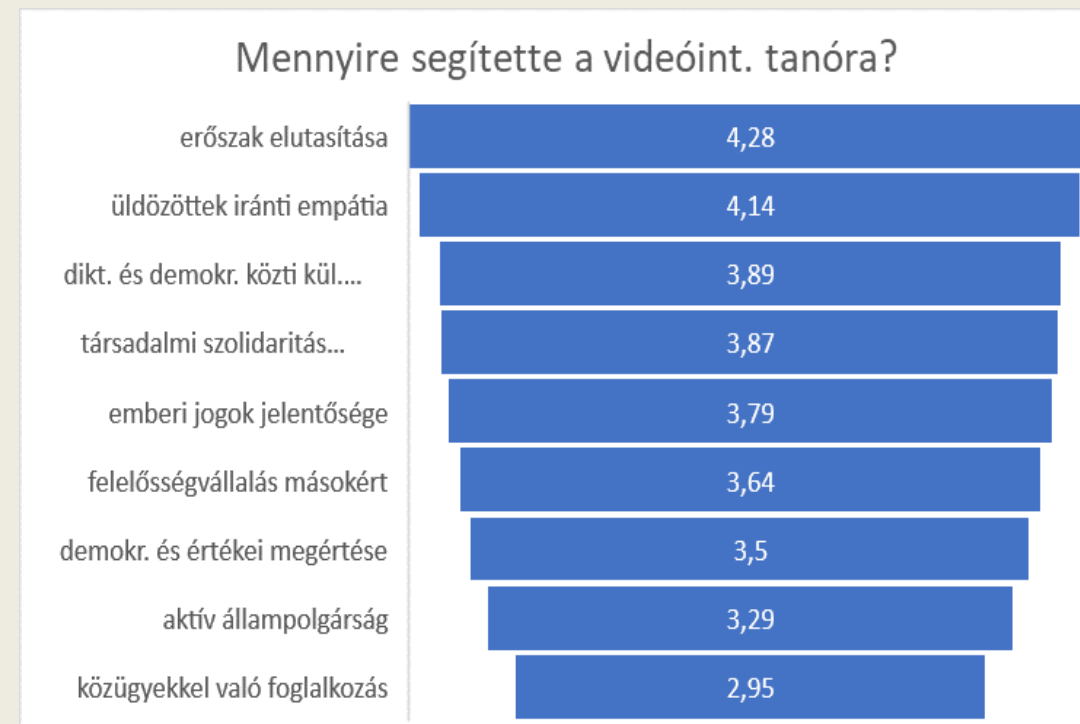
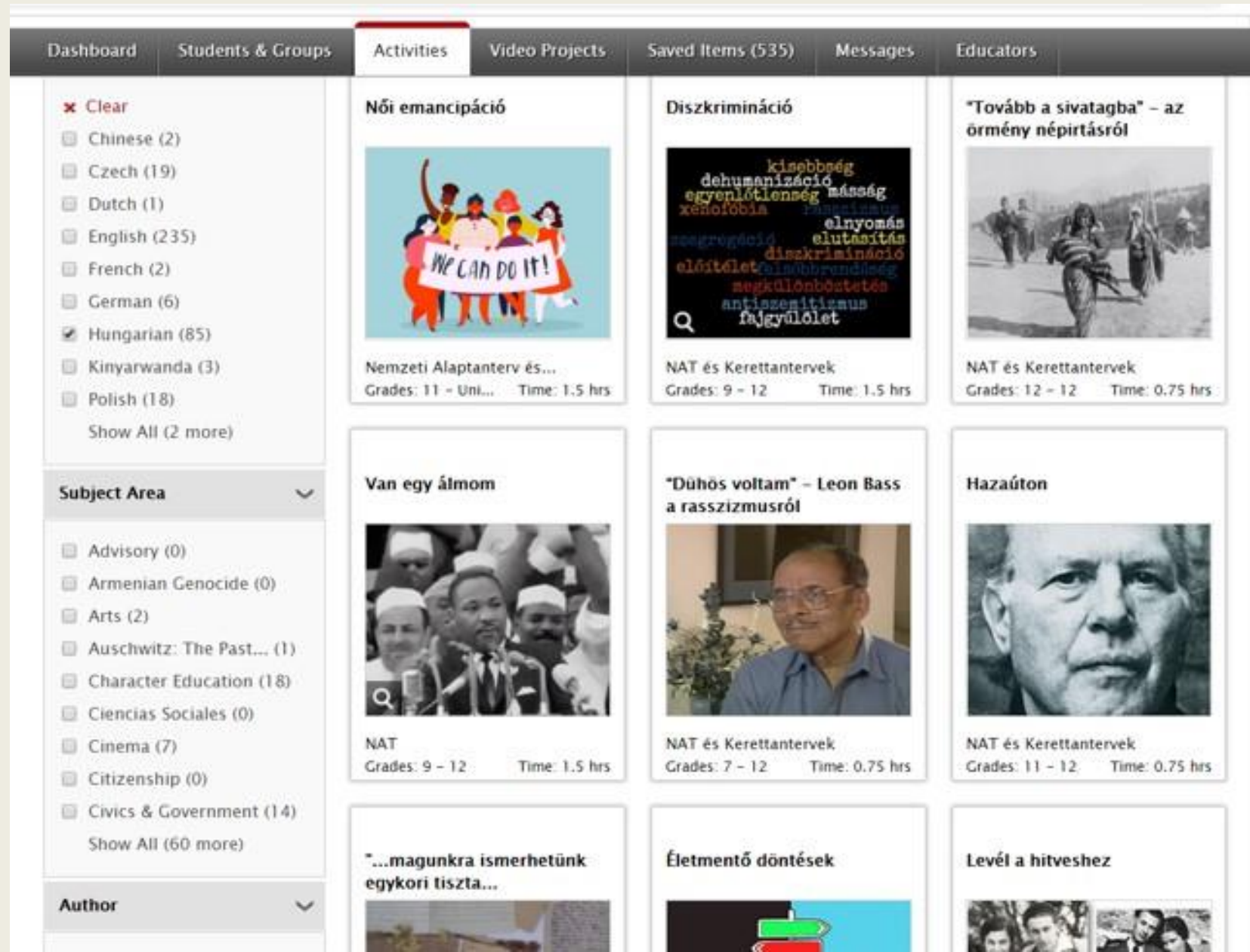
Aktív állampolgárságra nevelés multimédiás tananyagok segítségével

Mezei Mónika

MTA-SZTE Elbeszélte Történelem és Történelemtanítás Kutatócsoport

Az IWitness digitális platform

A Dél-Kaliforniai Egyetem Soá Alapítványa azért hozta létre az IWitness digitális platformot, hogy a különböző népi történetek tanulóival készült videóinterjúk legalább egy része könnyebben elérhető legyen, és hogy az online oktatás keretei között ezeket olyan tananyagokban lehessen felhasználni, amelyeknek célja többek között az empátia és a kritikai gondolkodás fejlesztése, valamint az aktív állampolgárságra nevelés. Az Európai Unió CXRATT (Countering Xenophobia, Racism and Antisemitism Through Testimonies) programja pedig kifejezetten olyan tananyagok készítését célozta meg az elmúlt két évben, amelyek segítségével a diákok jobban megismerhetik az emberi jogokat, felismerhetik a diszkrimináció jeleit, az intolerancia következményeit. A tananyagok segítségével megtanulnak véleményt formálni a demokratikus értékekről és ezek fontosságáról, fejleszthetik szociális érzékenységüket és elkötelezettségüket a társadalmi és közéleti kérdések iránt. Az online tananyagok biztonságos tanulási környezetet hoznak létre az érzékenyebb témák esetében is, így a diákok véleményalkotását, érzelmeik megfogalmazását különösebben nem nehezítik. A tananyagok olyan témákat dolgoznak fel, mint a diszkrimináció, az amerikai polgárjogi küzdelmek, a rasszizmus, vagy a női emancipáció kérdései.

A Dél-Kaliforniai Egyetem Soá Alapítványának videóinterjúi szerepet kapnak az MTA-SZTE Elbeszélte Történelem és Történelemtanítás Kutatócsoport keretében végzett kutatásokban is, amely a 20. századi traumák tanításában vizsgálja a multimédiás anyagok használatának hatékonyságát az oktatásban. A kutatás alapját egy-egy kettéosztott tanulócsoporthoz tartott „hagyományos”, illetve videóinterjú tanóra képezi. A kutatócsoport egyrészt a történelmi emlékezet fontosságát hangsúlyozza a traumák kollektív feldolgozásában, illetve felismerte a multimédiás és digitális anyagok jelentőségét a mai diákok számára. Ezért tagjai olyan tananyagokat fejlesztenek, amelyek a digitális eszközök segítségével nem kizárólag a kerettantervi adatok megtanítását célozzák, de a múlt történéseinek megismertetésével a diákok empátiáját, toleranciáját, kritikus gondolkodását, demokráciára való fogékonyságát szeretnék fejleszteni.

Mindezek hatékonyságát, illetve a célkitűzések eredményességét előzetes és utólagos kérdőívek segítségével mérik: a diákoknak és tanáraiknak az órák megtartása előtt, illetve után is ki kell tölteniük egy-egy kérdőívet. A kutatás a tanárok esetében kvalitatív, a diákok esetében kvantitatív felmérést végez. Az adatok kiértékelése egyelőre még az elején tart, és természetesen számos kérdést felvet.

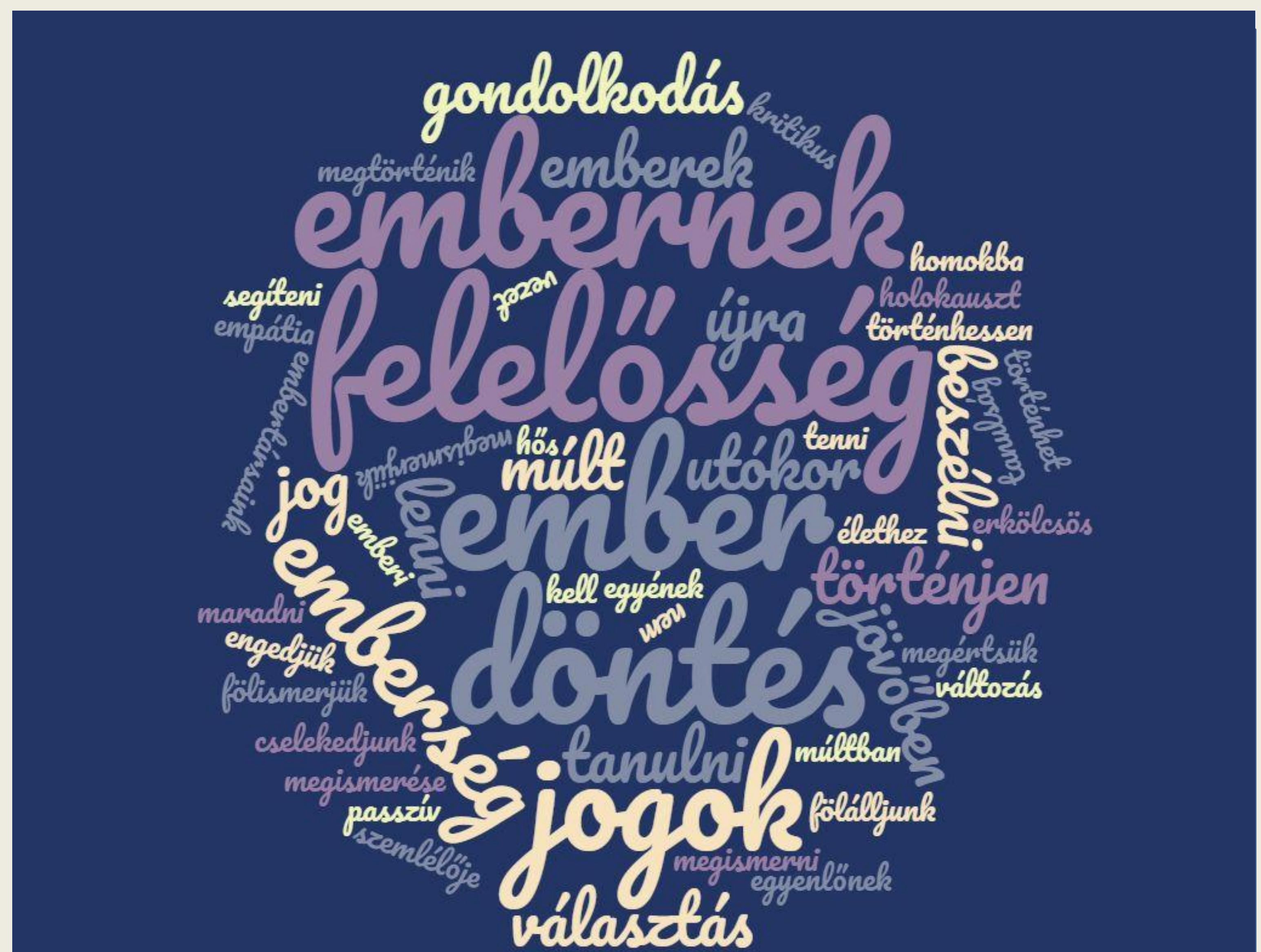
Felmerülő kérdések, hipotézisek

A kutatás során számos kérdés felmerül bennünk. Azt feltételezzük, hogy a multimédiás eszköz köré épülő digitális (esetleg online) feladatok tudatosabbá teszik diákjainkat a demokratikus értékek tekintetében, illetve abban a felelősségvállalásban, ami egy aktív állampolgárt jellemez. Ezzel kapcsolatban azonban legalább két nehézség is felmerül: mennyire határozza meg ennek sikerét a tananyag tartalma, témája, illetve külső tényezők (például a tanár személye, az osztállyal való kapcsolata, a családból hozott minták, stb.). A másik nehézség az eredményesség mérése. A demokratikus értékrend nem biztos, hogy rövid távon mérhető, hiszen elképzelhető, hogy az erre való készség csak hosszú távon alakul ki, vagy tudatosodik a diákban. Továbbá kérdéses lehet, hogy a diák mennyire tudja meghatározni a tanóra hatását egy skálán, vagy nyitott végű kérdésre adott válaszában.

Bhattacharjee, J. (2015). *Constructivist Approach to Learning: An Effective Approach to Teaching Learning*. *International Research Journal of Interdisciplinary & Multidisciplinary Studies* 1 (6), 65-74.

Haas, B. J. (2015). *IWitness and Student Empathy: Perspectives from USC Shoah Foundation Master Teachers*. *Graduate Theses and Dissertations*.

Explorations of good practice in educational work with videotaped testimonies of victims of National Socialism Interactions Education with Testimonies. Ed. by Werner Dreier| Angelika Laumer|Moritz Wein. *Education with Testimonies*, Vol. 4. LA, 2019.

Támogatás: MTA-SZTE Elbeszélte Történelem és Történelemtanítás Kutatócsoport
MTA Tantárgy-pedagógiai Kutatási Program